

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/203/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313220726
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313220726.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovéj a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: Dopravný podnik Bratislava, a. s., Olejkárska 1, Bratislava, zast. advokátom : JUDr. Vladimír Kán, Námestie M. Benku 9-C1, Bratislava, proti žalovanému: S. F., bytom D. XXX/XX, C., t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou: H. W., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 50,70 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30C/89/2014-30 zo dňa 21. marca 2014, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej 50,70 eur a náhradu trov konania spočívajúcich v iných trovách konania v sume 16,50 eur (súdny poplatok 16,50 eur) a trovách právneho zastúpenia v sume 87,88 eur zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie prvostupňový súd právne odôvodnil ust. § 115a ods. 2, § 200ea a 156 ods. 3 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 100 ods. 1, § 101, § 108 a § 760 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), ako aj § 8 ods. 5, 6 zákona č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov, § 16 ods. 4 písm. c), d), f), vecne potom tým, že ide o premlčanie práva z prepravy - nárok dopravcu na cestovné a na prirážku, ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe a táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa mohlo právo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. V danom prípade právo z prepravy bolo možné uplatniť prvý raz dňa 24.1.2012 a jednoročná premlčacia doba uplynula 24.1.2013. Žalobkyňa svoje právo na zaplatenie sumy 50,70 eur voči žalovanému uplatnila na súde podľa prezenčnej pečiatky dňa 14.8.2013, teda po uplynutí premlčacej doby. Na základe toho súd návrh zamietol, keďže vznesenú námietku premlčania zo strany opatrovníčky žalovaného, na ktorú bol povinný prihliadnuť považoval za dôvodnú. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože mu v súvislosti s týmto konaním žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie zákona a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Žalovaný na výzvu revízora dňa 24.1.2012 na linke MHD č. 210 v Bratislave sa nepreukázal platným cestovným lístkom, alebo iným platným cestovným dokladom, preto je povinný

v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave zaplatiť žalobkyni cestovné 0,70 eur a úhradu 50 eur, pretože táto povinnosť mu vznikla v zmysle § 12 ods. 2 písm. b) a § 14 ods. 1 písm. d) a § 17 ods. 2 zák. č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom medzi práva z prepravy podľa § 760 O.z. nepatrí. Poukázala na to, že zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu na zaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto bolo povinnosťou súdu na danú právnu vec aplikovať ustanovenie § 101 O.z. o všeobecnej premlčacej dobe. Poukázala tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobkyne je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podaným návrhom na súde prvého stupňa dňa 14.8.2013 domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej cestovné v sume 0,70 eur a úhradu 50 eur pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom a náhradu trov konania spočívajúcu v iných trovách konania v sume 16,50 eur a trovách právneho zastúpenia 87,88 eur za to, že žalovaný cestoval v dopravnom prostriedku žalobkyne bez platného cestovného lístka. Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 24.1.2012 vyplýva, že uvedeného dňa bolo v čase o 10.36 hod. na linke zistené, že cestujúci - žalovaný cestoval bez platného cestovného lístka za čo má zaplatiť postih 50 eur a cestovné 0,70 eur, ktoré odmietol zaplatiť za porušenie NPP a tarify MHD.

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 O.z. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká

cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne.

Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov. Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 O.z.. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného v zmysle zákona č. 164/1996 Z.z. Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní. Žalobkyňa totiž predmetným návrhom uplatňovala cestovné a nezaplatenú úhradu (pokutu), splatnú dňom porušenia povinnosti cestujúceho mať zakúpený lístok, t.j. dňom 24.1.2012, v zmysle § 12 ods. 4, § 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a čl. 6 bod 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach v znení neskorších predpisov Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole.

Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa ust. § 108 O. z., podľa ktorého jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 14.8.2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby. Námieta žalobkyňa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mala za to, že zákon č. 169/1996 Z. z. o cestnej doprave nemá osobitnú úpravu premlčania, je namieste použiť § 101 O. z. a v danom prípade premlčanie práva posudzovať vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, nie je dôvodná. Právo na zaplatenie cestovného a úhrady má rovnaký právny základ, a to porušenie podmienok zmluvy o preprave, pričom práva z prepravy sa podľa § 108 O. z. premlčujú v jednoročnej premlčacej dobe. Nie je preto žiaden rozumný dôvod posudzovať podmienky premlčania uplatneného nároku inak, než v zmysle ust. § 108 O. z.. Pokiaľ sa žalobkyňa odvolávala vo svojom odvolaní na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 15Co 67/2011, či sp. zn. 14Co 216/2011, so závermi v nich prezentovanými v otázke premlčania sa odvolací súd nestotožnil; pričom predmetné rozhodnutia nie sú pre rozhodovanie iných odvolacích senátov právne záväzné. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na iné rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vychádzajúce z právneho záveru o premlčaní podľa § 108 O. z. (napr. sp. zn. 2Co/389/2013, sp. zn. 3Co/96/2013, sp. zn. 5Co/399/2013, sp. zn. 9Co/396/2013). V danom prípade opatrovníčka žalovaného namietala premlčanie uplatneného nároku, ako vyplýva zo spisu a odôvodnene vznesená námietka premlčania mala za následok už bez ďalšieho zamietnutie návrhu veriteľa.

Odvolačí súd preto podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V takto skončenom odvolacom konaní bola plne úspešným žalovaný (žalobkyňa s odvolaním neuspela vôbec) a bol to tak on, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný však nepodal návrh na priznanie mu náhrady trov ani v tomto prípade a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tohto účastníčka v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.